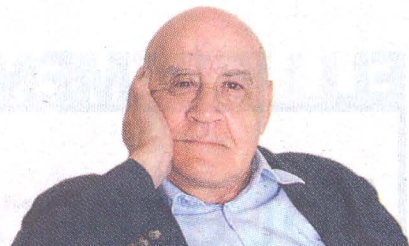


JOCNOU

AVUI CULTURA  
08/11/2008

# Les veus del laberint



EMILI TEIXIDOR

**La Campana** ara publica en català *Esquizo*, que en la versió castellana es titulava *Las voces del laberinto*, dues bones definicions del contingut. Ricard Ruiz Garzón n'és l'autor i ha fet un treball encomiable en tots els sentits: en el literari, per la forma que ha donat a les onze històries reals que són el cos del llibre; en el d'autor, per l'entrada i la sortida, personals i emotives; i en l'editorial, per l'acompanyament de bibliografia, apèndix i llista de veus sovint camuflades en els mateixos relats, una llista de malalts impressionant on trobem dos premis Nobel -Hermann Hesse i John F. Nash, el matemàtic que

va inspirar la pel·lícula de Ron Howard *Una mente prodigiosa*- i Auster, Van Gogh, Kafka, Nijinski, Woolf i altres.

**He parlat de malaltia** i és que, com ja deu haver quedat clar, el llibre parla de l'esquizofrènia i en fa parlar als afectats perduts en el seu laberint mental, del qual alguns encara busquen sortida i altres s'ho miren des de fora. Anava a dir que és un llibre útil, i segur que ho serà per a molts lectors, però tinc por que l'adjectiu redueixi les dimensions totals de l'obra que emocionarà un públic ampli per la qualitat i l'interès que té. I perquè hi ha

reflexions, diguem-ne pensaments si voleu, que no són exclusius de les persones perdudes en el seu laberint, sinó que ens toquen a tots: "Ser estimat, és l'única cosa que pot evitar que un home continuï caient, l'única cosa prou forta per invalidar les lleis de la gravetat". Qui no ha pensat alguna vegada que coneix el seu fill -o el seu qui sigui- menys del que es pensava? O qui no s'ha acararat alguna vegada amb el fantasma de la seva pròpia mediocritat?

**Hi ha una novel·la** de Tobias Wolf, *La vella escola*, que explica molt bé com la mala literatura d'alguns *best*

*sellars* el que fa és rabejar el lector en la seva mediocritat, i com la bona ajuda a sortir-se'n. Càncer de la ment, paraules terribles, d'aquesta malaltia. "Jo tinc la gran intriga de la meua vida -diu una veu-: no sé si curar-me o fer la revolució justificant la meua bogeria". Els estoics pensaven que, excepte en molts pocs casos, gairebé tots els homes són malalts, bojós acabats. I que la cultura no és sinó una gran excrecència contra natura dels vicis convertits en hàbits col·lectius. I ningú no els tancava al manicomi ni els donava fàrmacs, ni els exclòia d'enlloc. Veus que val la pena escoltar.\*